

UPPÅT I OLIKA TAKT

Teknikföretag i Sverige bedöms i år öka produktionen med 5 %. I USA där tillväxten redan tagit fart räknar vi med dubbelt så hög tillväxt och Kina väntas rusa på med hela 25 % i år. Uppgången i Sverige och andra industriländer sker från en mycket låg nivå. Ökningstakterna blir därför höga.

UPPÅT I OLIKA TAKT.....2

DET AKTUELLA LÄGET.....3

SVERIGE

Nyckeltal Teknikföretag..... 4

Transportmedelsindustrin:
+20 % i år, personbilar ökar mest 4

Maskinindustrin:
Vändning kommer senare i år 6

Elmaskin-, tele- och instrumentindustri:
Viss uppgång för elmaskiner och instrument.. 7

Metallvaruindustrin:
Draghjälp främst från bilindustrin 8

Arbetsmarknaden:
Planar ut på låg nivå 9

Priser:
Stigande råvarupriser trycks framåt i
förädlingskedjan 9

TEKNIKFÖRETAG INTERNATIONELLT

ICT och bilar ökar starkt, investeringsvaror
kommer igång..... 11

USA: Nu går det uppåt 14

Tyskland: Exporten leder uppgången 16

Skandinavien: Trögt i Finland, Norge backar
och Danmark startar från låg nivå 17

Kina: Fartblind tillväxt + 25 % 19

Uppåt i olika takt

Teknikföretag i Sverige bedöms öka produktionen med 5 % i år. I USA där tillväxten redan tagit fart räknar vi med dubbelt så hög tillväxt och Kina väntas rusa på med hela 25 % i år. För tyska teknikföretag väntas en tillväxt på 8 %. Uppgången i Sverige och andra industriländer sker från en mycket låg nivå. Globalt blir ökningstakterna därför stora, störst inom personbilsindustrin och ICT, men vi räknar med att även maskinindustrin kommer i gång i år. En positiv bedömning för Sverige är också att antalet anställda i teknikföretag inom kort väntas stabiliseras. Givet att skuldcrisen hanteras väl kan vi räkna med högre tillväxt för teknikföretag 2011.

Bilindustrin i Sverige visar från låg nivå en hög tillväxt i år eller med 25 %. Nedgången i fjol var nära 50 %. Inför 2011 bedöms tillväxten kunna tillta ytterligare då bidraget från tunga lastbilar bör öka.

I tele- och elektronikindustrin minskar däremot

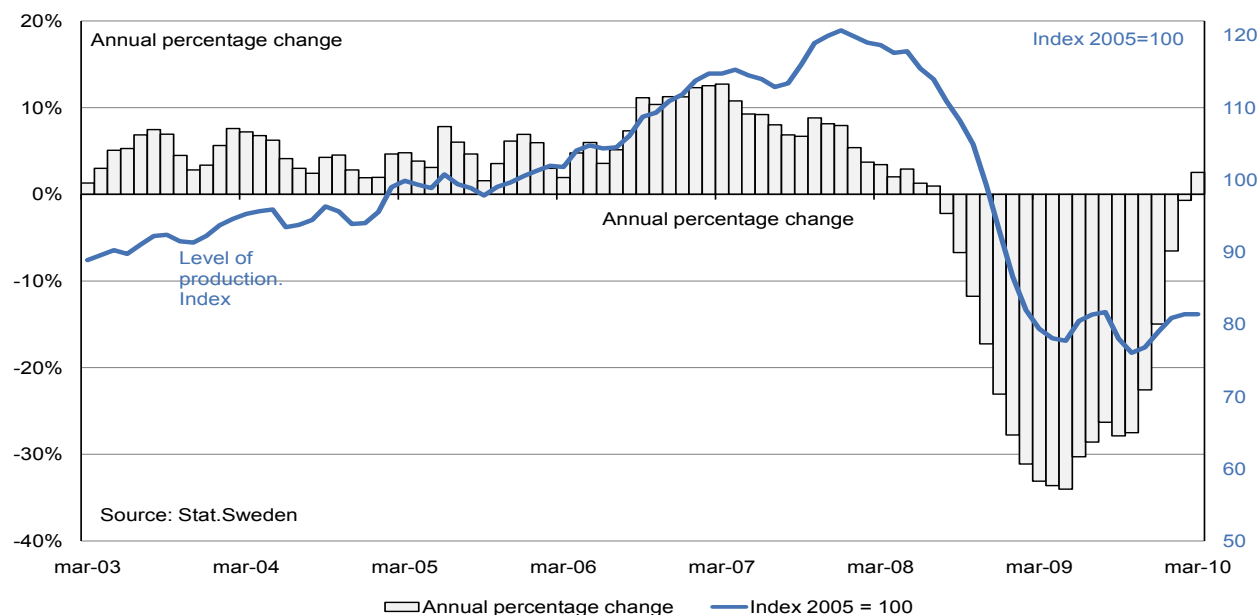
mot produktionen i år i Sverige. Internationellt blir expansionen samtidigt stark. Instrumentindustrin bedöms få en fortsatt bra tillväxt i år. Produktion växer måttligt i år för tillverkare av elmaskiner och elapparater.

Den investeringsberoende maskinindustrin har påverkats särskilt negativt av lågkonjunkturen. Med stigande kapacitetsutnyttjande och förbättrad lönsamhet kommer dock efterfrågan

på investeringsvaror gradvis igång under andra halvåret 2010 och väntas fortsatt upp 2011. För maskinindustrin i Sverige blir ökningen räknat på helåret i år mycket begränsad.

Efterfrågan för metallvaruindustrin har tilltagit i takt med en högre efterfrågan på insatsvaror från andra teknikföretag, både på hemmamarknaden och på export. Byggindustrin hjälper också till. Produktionen väntas öka med 7 % i

Volume of production. Engineering industry Sweden

år. Siffran kan jämföras med tillbakagången på 30 % i fjol.

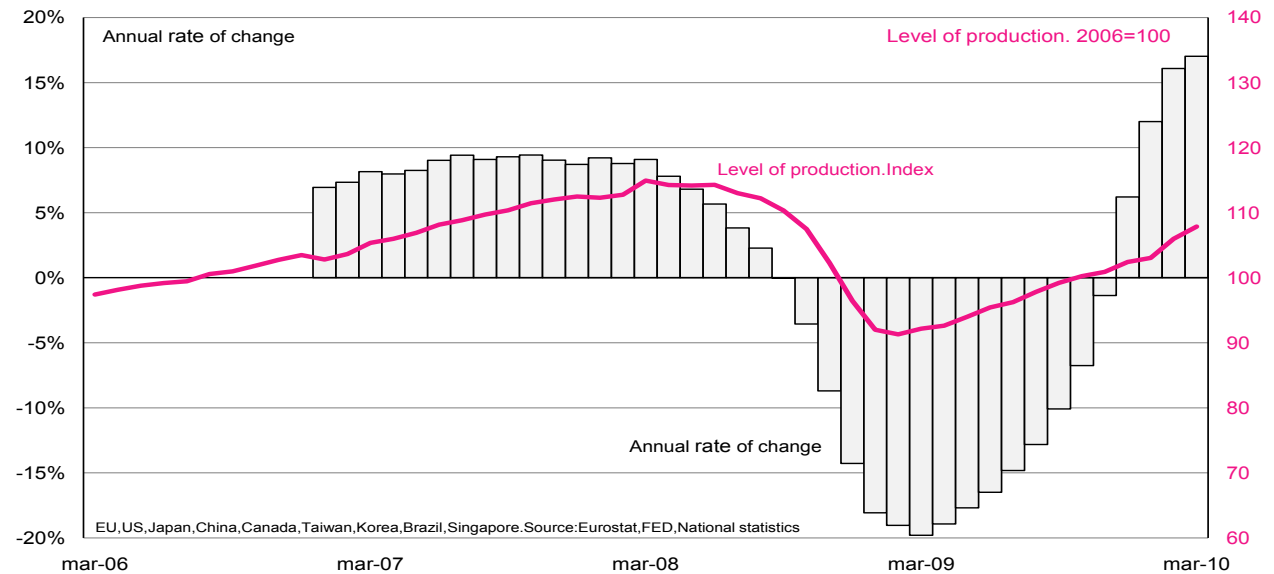
Produktionstillväxten på 5 % för teknikföretag i Sverige i år blir för låg för att antalet anställda skall öka. Men mot bakgrund av att antalet varsel minskat kraftigt räknar vi med en stabilisering i anställda med början från andra halvåret i år. Räknat på årsgenomsnittet i fjol minskar antalet anställda ändå 6 % i år. Infrias förväntningarna på en tvåsiffrig produktionstillväxt 2011 förväntas också antalet anställda då att öka något.

Det aktuella läget

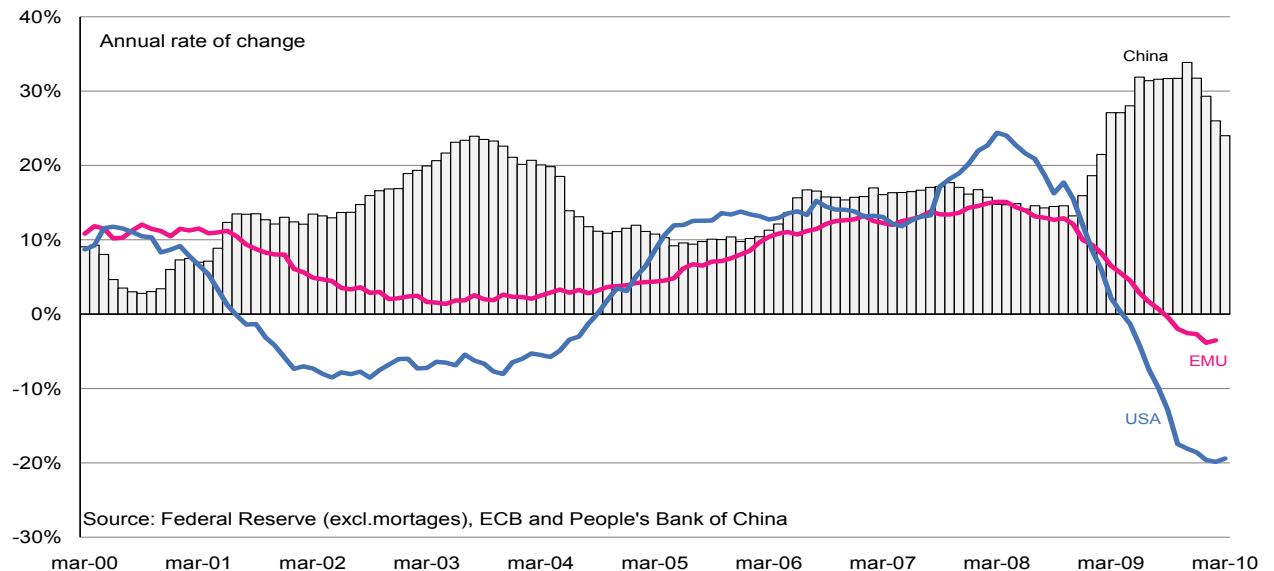
I EMU, USA och Japan har offentliga budgetunderskott och statskulder ökat till mycket höga nivåer. Marknadsräntorna kommer därför generellt sett bli högre än vad som annars hade varit fallet framöver. Finansiell oro kommer också att fortsätta prägla utvecklingen så länge inte reella resultat uppnås i form av sanerade statsfinanser. Bedömning i denna rapport utgår ifrån att särskilt den europeiska skuldskrisen inte får ett okontrollerbart förlopp. En trovärdig och lyckad sanering av offentlig ekonomi skapar långsiktig tillväxt*.

Konjunkturdata som exempelvis orderingång, ledande indikatorer, ränteläge, inköpschefernas index och minskade färdigvarulager visar att vi är i en uppgångsfas och därmed lämnat konjunkturbotten bakom oss. Första kvartalet i

Volume of production. Global engineering industry

Bank lending to non-financial business sector. China, EMU and USA

år var produktionsnivån för den globala teknikindustrin omkring 15 % högre än i fjol. Jämför vi med första kvartalet 2008 var produktionsnivån däremot fortfarande 5 % lägre.

Kina expanderar i näst intill en överhettad omfattning. Även andra länder i Asien, som Korea, Indien och Taiwan, visar en högre tillväxt än tidigare. Industriproduktionen i Japan växer från en låg nivå via en stark export till bl.a. Kina. Industrin i USA har också kommit igång, på senare tid även sysselsättningen. Inom EU är utvecklingen trögare. I Sverige har återhämtningen i två tre kvartal varit trög. Såväl industri- som tjänsteproduktionsindex steg först något första kvartalet i år.

Statistik över finansiella variabler visar att sviterna efter den internationella finanskraschen fortfarande påverkar tillväxten. I såväl EMU, USA som Sverige minskar bankutlåningen fortfarande till näringslivet vilket återspeglar en låg efterfrågan på investeringsvaror och bankernas ovilja att ta risk. Därutöver är hushållens finansiella skuldsättning nu också oroväckande i Sverige, EMU och i USA.

Sveriges BNP minskade med 5,2 % i fjol. Nedgången i industrin blev omfattande. Även tjänstesektorn drogs med ner i fallet, om än i mindre omfattning än för industrin. Kortsiktiga indikatorer som månadsstatistik för industri och tjänstesektor samt antalet anställda talar för att tillväxten bara tilltagit måttligt under första kvartalet.

En låg räntenivå och expansiv finanspolitik

förväntas bidra till att hushållens konsumtion ökar i år. Bygginvesteringarna förväntas också komma igång och öka med 2 % i år. Industrins investeringar ökar därtill något, åtminstone enligt företagens egna planer från februari. Dessvärre minskar bankutlåningen till näringslivet fortfarande och detta håller tillbaka investeringar. Utlåningen till hushållen ökar däremot fortfarande i snabb takt. Hushållens finansiella skuldsättning har stigit från nivån 100 % av disponibel inkomst för tio år sedan till 150 % i fjol. En räntehöjning kommer därför att bita hårdare än tidigare. BNP-tillväxten kan kanske öka med omkring 2 % i år och i takt med att konjunkturen stärks.

**Via s.k. rationella förväntningar och ricardiansk ekvivalens. Den intresserade kan ladda ner siffror från OECD eller Eurostat för att göra sin egen analys över sambandet mellan sanering av offentlig ekonomi, hushållens finansiella sparande och konsumtion. Bra exempel är Sverige och Finland under 1990-talet samt Danmark och Tyskland under 1980-talet.*

Nyckeltal Teknikföretag i Sverige

	Nivå 2009	2009 %	2010 progn. %	2011 progn. %
Produktionsvärde SEK	681 Mdr	-25,8	+3,5	+12,5
Produktionsvolym		-29,5	+5,0	+11,0
Antal anställda	304 500	-11,2	-6,0	+0,5
Försäljningspriser (PPI)		+5,2	-2,0	+1,5
Exportvärde Mdr SEK		455	465	525

KÄLLA: SCB, TEKNIKFÖRETAGEN

Sverige: Läget i delbranscher

Transportmedelsindustri: Ökat vridmoment
Produktionsvolymen för tunga lastvagnar i Sverige föll med över 50 % i fjol. Drygt 95 % av försäljningen från svenska anläggningar exporteras varav 60 % till EU. Nyregistreringarna minskade här med 40 % 2009 vilket starkt medverkade till produktionsnedgången i Sverige. Nyregistreringar inom EU återspeglar en fortsatt svag marknad som under första kvartalet i år föll med 31 % jämfört med motsvarande period i fjol.

Försäljning och därmed produktion av lastvagnar är känslig för den allmänna BNP-tillväxten och därmed efterföljande transportbehov. (ett relativt stabilt samband finns mellan antal nyregistreringar i Västeuropa per 1 000 Mdr Euro och BNP justerat för konjunkturläge). Då

tillväxten med tiden även lär komma igång i Europa kommer också produktionen av tunga lastbilar börja växa framöver. Därutöver visar orderingsgången redan att lastbilsbranschen lämnat den absoluta botten bakom sig. Inom östra Europa kan omslaget bli både snabbare och starkare, här finns stora transportbehov lämpliga för tunga lastbilar. Från en produktionsnedgång i Sverige på 60 % i fjol räknar vi med en produktionsökning på minst 10 % under 2010. Fortsätter den globala återhämtningen under 2011 bedöms produktionstillväxten då tillta kraftigt i denna cykliska bransch.

Produktionen i personbilsindustrin ökar från låg nivå

Efterfrågan på personbilar ökade i USA och i Västeuropa redan under andra halvåret i fjol. Personbilsexporten från Sverige ökade därmed något under andra halvåret jämfört med det första. Efterfrågan på personbilar har fortsatt att öka i USA och försäljningen uppgick till 3,5 miljoner enheter under årets första fyra månader i år jämfört med 3 miljoner motsvarande period i fjol. I Europa påverkas försäljningen fortfarande av skrotningspremier, premier som nu successivt faller bort eller reduceras i betydande omfattning. Som en konsekvens bedöms personbilsförsäljningen i Västeuropa fall tillbaka med omkring 5 % i år. Antagligen påverkar detta mer producenter av små än av stora personbilar. Försäljningen av personbilar i Kina ökar mycket kraftigt. Sveriges

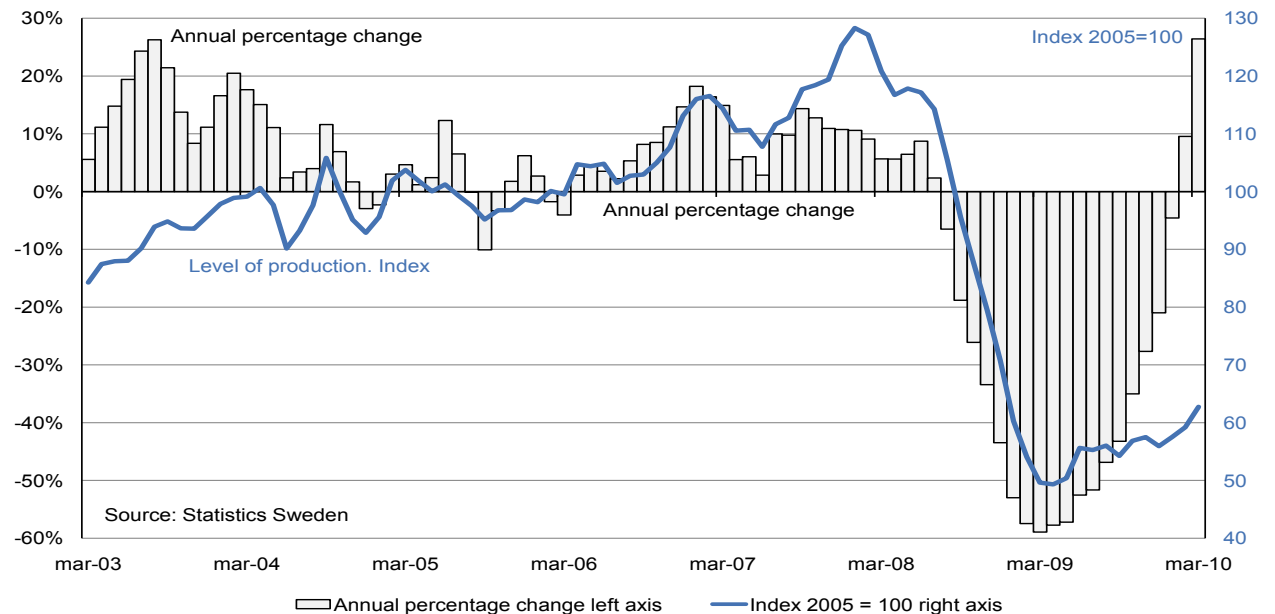
export av bilar och bilkomponenter till Kina är dessvärre försvinnande liten.

Tillverkningen i Sverige av personbilar blev endast 129 000 enheter i fjol. I år har produktionsnivån ökat något. Under första kvartalet i år ökade produktionen med ca 7,5 % jämfört med första kvartalet i fjol, och med 2 % jämfört med fjärde kvartalet i fjol. Mot bakgrund av en starkt förbättrad orderingsgång och med aviserade produktionsplaner kommer produktionsnivån bli omkring 165 000 bilar i år, d.v.s. en omfattande ökning jämfört med i fjol. År 2008 tillverkades 252 000 och 2007 317 000 personbilar. Därmed är det fortfarande långt till nivåerna under tidigare år.

Hela 80 % av exporten av bilkomponenter från leverantörer i Sverige går till produktionsanläggningar i Europa. Exporten dit har också börjat öka i takt med en ökad produktion och förväntas öka i ungefär samma takt som produktionsökningen eller omkring 15 % i år.

Sammantaget bedöms produktionen i transportmedelsindustrin (motorfordon, komponenter och övriga transportmedel) öka med 20 % i år.

Volume of production. Motor car industry. Sweden

Maskinindustrin: Vändning på gång

Produktionen inom maskinindustrin minskade med hela 35 % i fjol vilket var den största nedgången sedan 1932. Särskilt stor nedgång hade tillverkare av maskiner till andra tillverkande industrier. Finansieringsproblem, låg lönsamhet och lågt kapacitetsutnyttjande har inneburit en omfattande nedgång i efterfrågan på maskinutrustning. Efterfrågan har mer inskränkt sig till rationaliseringsutrustning och ersättningsinvesteringar.

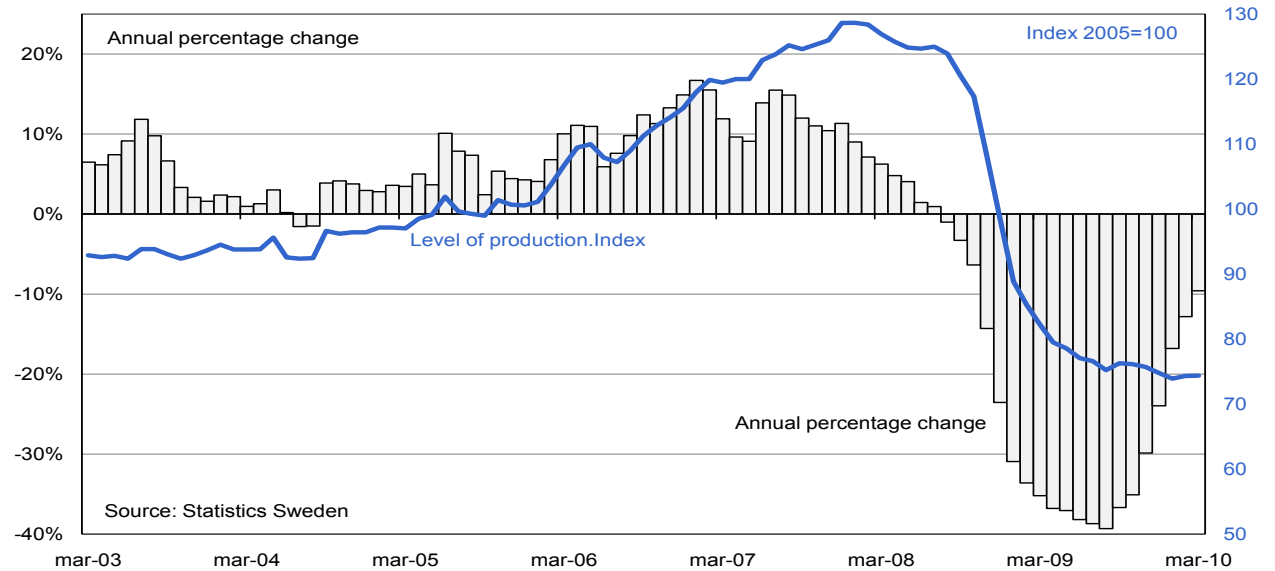
För maskinindustrin saknas ännu något produktionslyft i Sverige, liksom på många andra håll. Produktionsnivån var 13 % lägre för årets första kvartal jämfört med motsvarande kvartal i fjol och dessutom någon procentenhet lägre än under fjärde kvartalet i fjol.

På längre sikt bör naturligtvis efterfrågan att öka bl.a. som ett resultat av förväntat relativt låga kapitalkostnader samt ökad tillväxt. Det som däremot ännu klart begränsar efterfrågan på maskiner är ett allmänt lågt kapacitetsutnyttjande och också minskad bankutlåning till näringslivet. Detta inte bara i Sverige utan också på viktigare exportmarknader i EMU och i USA. Lönsamheten är därtill fortfarande låg i många tillverkande industrier, vilket också håller tillbaka investeringar.

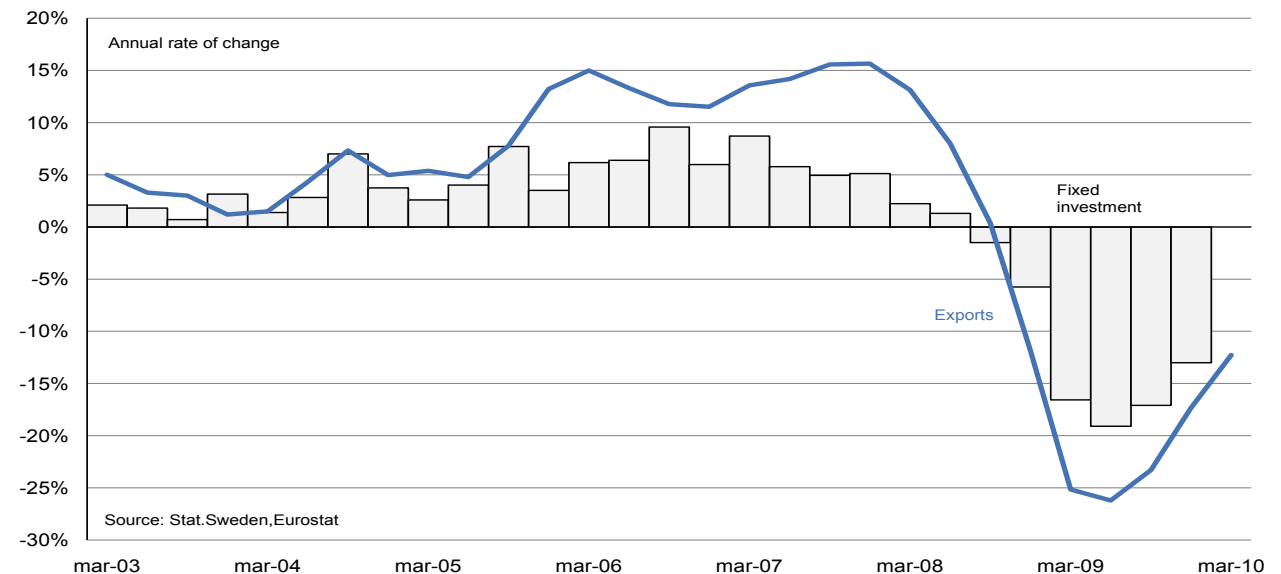
Produktionen i maskinindustrin stiger under loppet av 2010

Hela 70 % av den svenska exporten av maskinutrustning säljs antingen till USA eller till EU. De totala investeringarna bedöms här äntligen börja

Volume of production. Industry of machinery and equipment Sweden

EU Fixed investment and Swedish exports of machinery to EU

växa, men bara med någon procentenhet vardera i år. Investeringsplanerna för industrin i Sverige, senast från februari i år, återspeglar också lite ökad optimism. Vi bedömer därför att produktionsnivån som nåddes under första kvartalet i år kan komma att öka svagt under loppet av 2010. Det skulle innebära att produktionstillväxten i genomsnitt under 2010 ökar med en procentenhet, men att ökningstakten i slutet av året blir närmare 10 %. Fortsätter sedan återhämtningen utan större störningar kommer det stora lyftet för maskinindustrin under 2011. Då bör man ha i åtanke att produktionsnivån 2010 förväntas ligga 20 % lägre än 2005.

Elmaskin-, tele- och instrumentindustri: Uppåt för elmaskiner och instrument

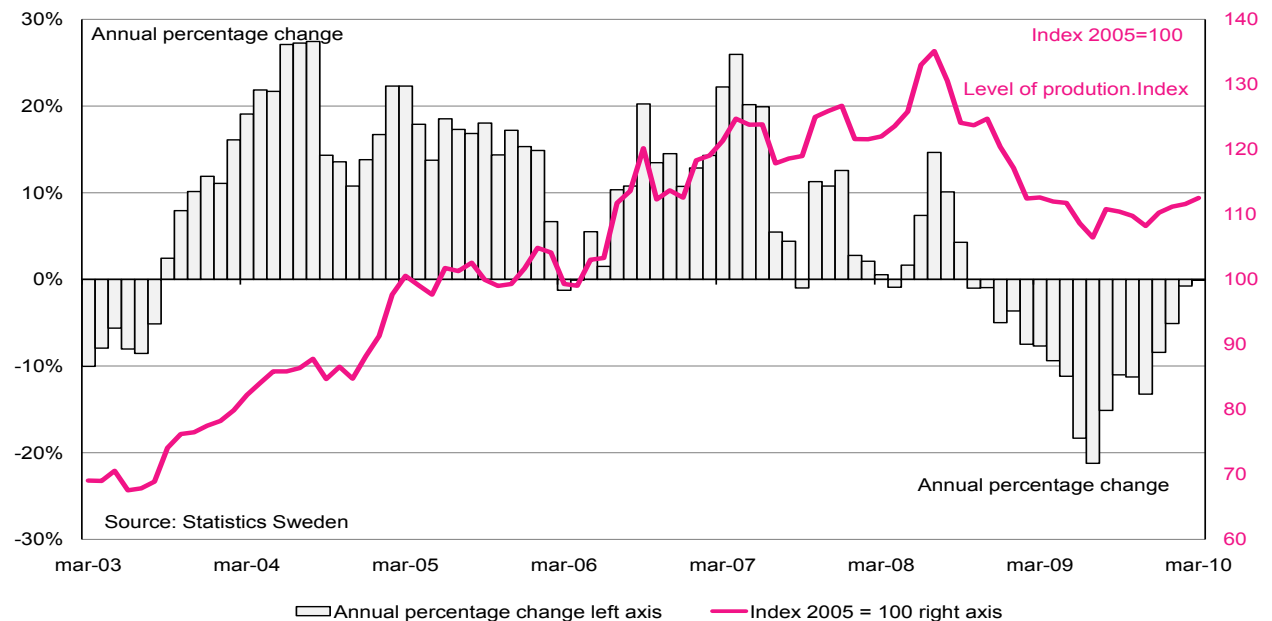
Efter ett produktionsfall på relativt måttliga 12 % i fjol har produktionsnivån ökat något sedan i höstas för tillverkare av elmaskiner och elapparater. Kraftrelaterad utrustning hade fortfarande en jämförelsevis god efterfrågan i fjol, men som sedan mattats av. I stället har konsumentinriktad elutrustning som belysning och hushållsvaror visat en begynnande återhämtning. Efterfrågan på hushållskapitalvaror förväntas också öka på de viktigaste exportmarknaderna (70 % av exporten går till övriga nordiska länder) i år. Vi räknar med att produktionsvolymen för tillverkare av elmaskiner och elapparater ökar med cirka 2 % i år.

Inom instrumentindustrin har tillverkare av medicinsk utrustning haft en hög tillväxt, till

skillnad från raset i andra delbranscher. Exporten av medicinska instrument och utrustning ökade med hela 25 % i fjol. Under första kvartalet i år har tillväxten avtagit något och tillväxten förväntas bli lägre i år. För tillverkare av instrument för processtyrning, mätning och kontroll blev det också en måttlig tillbakagång 2009 jämfört med andra teknikföretag. Branschen visar här ännu inte något lyft, men efterfrågan förväntas öka under loppet av 2010. Detta i takt med att industriproduktionen ökar på viktiga exportmarknader som USA Japan och Korea. Hälften av exporten går samtidigt till EU och här bedöms efterfrågan förvisso öka men jämfört med i fjol, men bli lägre än på övriga marknader.

Inom tele- och elektronikindustrin förväntas produktionsvolymen minska i Sverige i år. Här bidrar nedläggning av produktionsenheter inklusive en direkt påverkan på underleverantörer till en lägre produktionsnivå. Produktionsvolymen förväntas bottna mot slutet av året för att sedan återigen öka något under loppet av nästa år. Sammantaget för tele-, elektronik- och instrumentindustrin räknar vi med ett volymfall på 10 % i år.

Volume of production. Industry of telecom, electronics and instruments Sweden

Metallvaruindustrin:

Draghjälp främst från bilindustrin

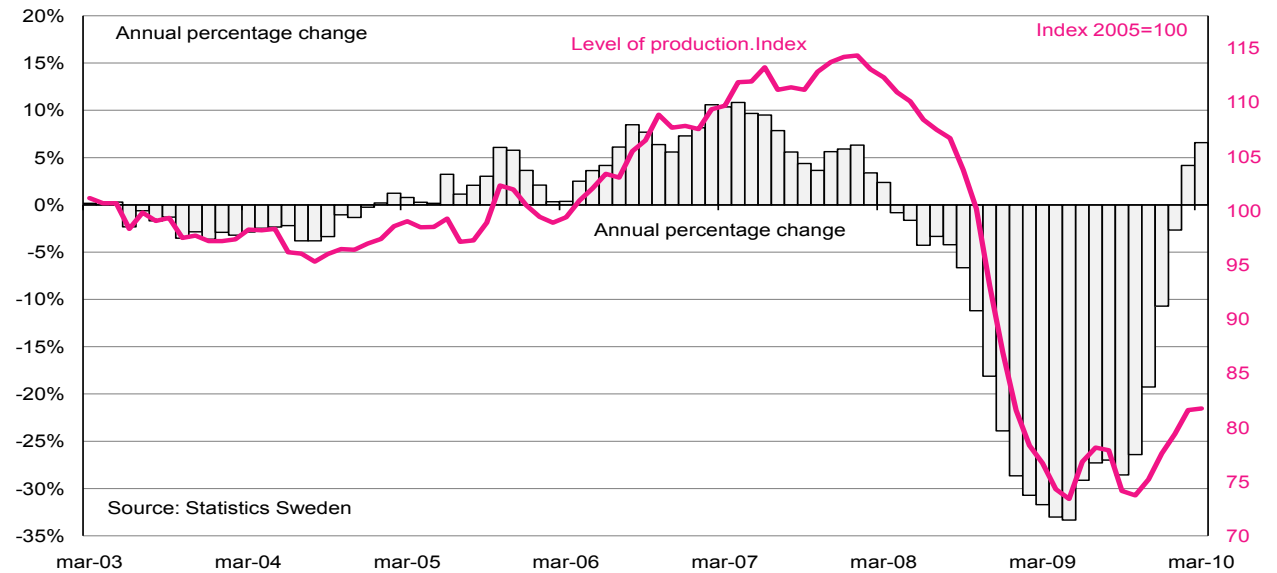
Efterfrågan för metallvaruföretag har börjat förbättras. Produktionen, som minskade kraftigt i fjol eller med 28 % i volym, ökade med 4 % under första kvartalet i år. Sedan botten under september i fjol har produktionsnivån ökat med 12 %. Det är här främst en högre efterfrågan från bilindustrin som bidragit till uppgången.

Exporten av metallvaror till EU stiger i år

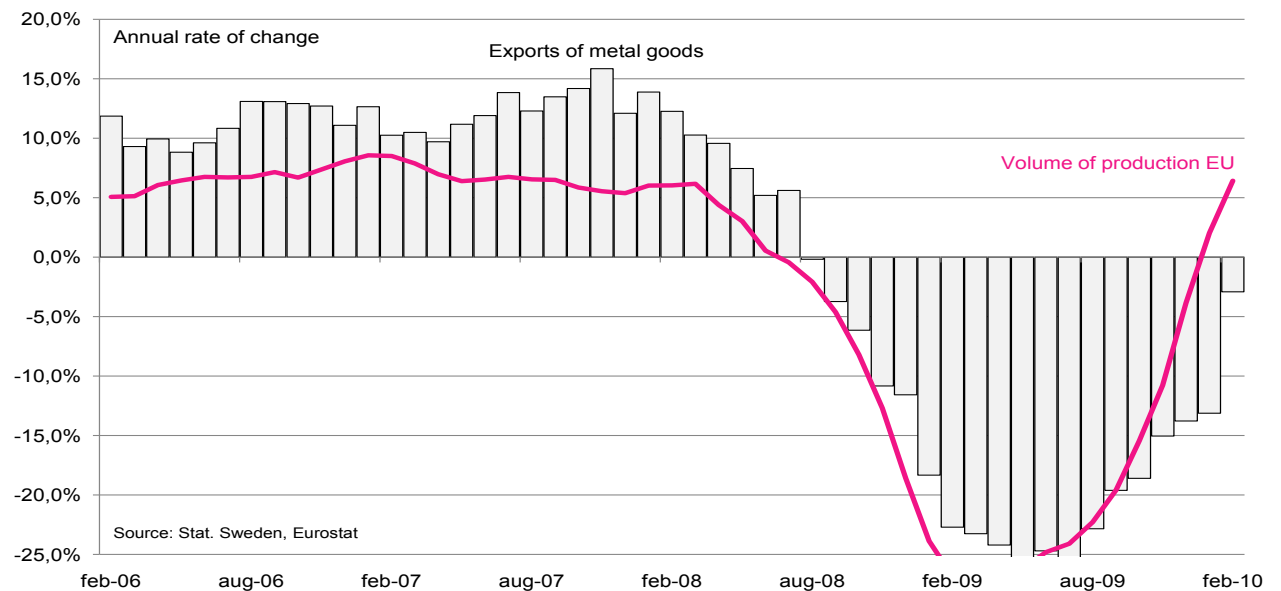
Exporten till EU utgör ungefär två tredjedelar av hela exporten av metallvaror från Sverige. Efterfrågan är här fortfarande begränsad och exporten till EU var preliminärt 5 % lägre under första kvartalet jämfört med motsvarande kvartal i fjol. Vi räknar å andra sidan med att efterfrågan på insatsvaror av metall från EU ökar successivt under året i takt med att produktionsnivån för teknikföretag fortsätter att stiga.

Efterfrågan på byggmetaller är också hittills låg, särskilt från EU dit 80 % av exporten av svenska byggmetaller säljs. Här har å andra sidan byggin industrins confidence indikator stärkts och efterfrågan bedöms bli i år bli bättre än i fjol om än fortsatt begränsad. Från hemmamarknaden väntas en högre efterfrågan på byggmetaller i år i takt med att bl.a. byggandet ökar något samt att därtill tillväxten för teknikföretag sammantaget ökar i år. Produktionsvolymen för metallvaruföretag bedöms därför öka med 7 % i år.

Volume of production. Metal goods industry Sweden

Exports of metal goods from Sweden to EU and volume of production EU engineering industry

Arbetsmarknaden

Antal anställda planar ut på låg nivå

Finanskraschen och den efterföljande produktionsnedgången innebar att antalet anställda i teknikföretag i Sverige minskade från i genomsnitt 342 900 personer 2008 till 304 500 under i fjol, eller med drygt 11 %. Från fjärde kvartalet 2008 minskade antalet anställda med 50 000 personer till 289 000 under sista kvartalet i fjol. Under första kvartalet i år minskade nivån ytterligare, eller till 287 000 personer. Nedgången i fjol var inte överraskande störst i branscherna med den kraftigaste nedgången i produktionsvolymen, eller bil- och maskinindustrin.

Antalet varsel om uppsägning är vid sidan av produktionen en viktig indikator för att ange den

kommande utvecklingen av antalet anställda. Det senaste halvåret har 6 500 personer varslats vilket innebär att nivån på antalet anställda bedöms fortsätta minska ytterligare något fram till sommaren. Antalet anställda bedöms komma ned till omkring 285 000 personer vid halvårsskiftet i år.

I kombination med att produktionsnivån förväntas öka för teknikföretag sammantaget i år samt att antalet varsel om uppsägning (under april och hittills i maj) avtagit och nått mer ”normala” nivåer är vår slutsats att antalet anställda inte kommer att minska under andra halvåret. Vi räknar således med att antalet anställda stabiliseras.

I genomsnitt minskar dock antalet anställda med 6 % i år. Med en förväntad produktionstillväxt på 5 % för teknikföretag sammantaget börjar

således den nödvändiga produktionen per anställd att öka i år efter två år av en betydande negativ produktivitet under det tidigare raset i produktionen. I år förväntas nedgången i antalet anställda i de flesta delbranscherna bli relativt jämnt fördelat eller mellan 4 - 7 % vardera. Minskningen i elmaskinindustri förväntad dock bli måttlig eller med någon procentenhet. I tele- och instrumentindustrin blir nedgången i anställda i Sverige högre än i fjol p.g.a. nedläggningar.

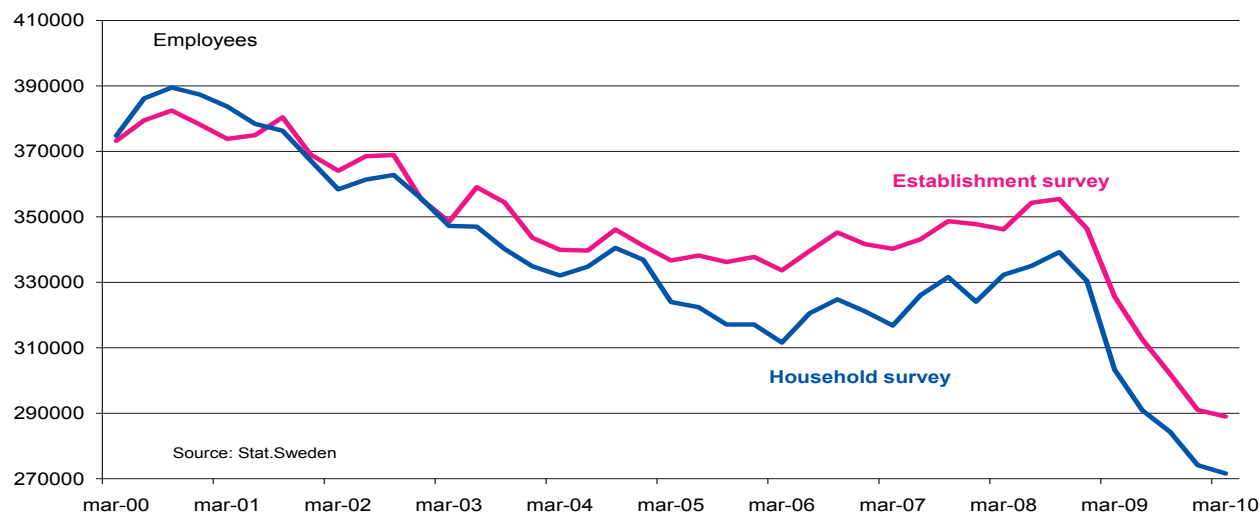
Priser

Ökade priser på råvaror trycks framåt i förädlingskedjan

I fjol ökade producentpriserna (viktade export- och hemmamarknadspriser) för teknikföretag med hela 5,2 %. Denna höga prisökning, som vida översteg den i många konkurrentländer, har sin förklaring i den låga kronkursen under första halvåret 2009. Prisökningarna började sedan klinga av under andra halvåret i fjol i takt med att kronan återigen stärktes. PPI har därför återigen minskat. Jämfört med mars i fjol minskade PPI för teknikvaror med hela 3,9 % i mars i år och med en procent jämfört med fjärde kvartalet i fjol.

Samtidigt ökar råvarupriserna kraftigt och trycket att föra vidare dessa i förädlingskedjan är högt. Därutöver är efterfrågan starkare vilket normalt leder till högre priser. Begränsade prisökningar i konkurrentländerna talar å an-

Number of employees. Engineering industry Sweden

dra sidan för fortsatt dämpade priser också för teknikföretag i Sverige framöver. I genomsnitt för 2010 räknar vi därför med att producentpriserna (PPI) minskar med 2 %.

Huruvida den svenska kronan fortsätter att stärkas när detta skrivs är högst osäkert, då den svenska kronan som följd av lånekrisen i Grekland är under press.

Även producentpriserna för teknikvaror inom EMU har minskat, eller med 0,7 % i årstakt i mars. Exportpriserna föll med 0,4 %. Här finns vissa möjligheter till högre exportpriser då Euron försvagats mot bl.a. USD den senaste tiden. Vi räknar med att detta får ett genomslag på PPI, om än begränsat. Prisnedgången blir inte lika omfattande för helåret som i mars. I år bedömer vi därför att priserna (PPI) för teknikvaror inom euroområdet minskar med 0,5 % i genomsnitt i år.

I USA har PPI för teknikföretag ökat i begränsad omfattning eller med marginella 0,1 % i årstakt i mars. När tillväxten och efterfrågan nu successivt stärkts förväntar vi oss att PPI sammantaget ökar i något högre takt eller med cirka 1 % i genomsnitt för teknikföretag i år. Ökade insatsvarupriser medför också att en del av trycket från ökade råvarukostnader kommer att slå igenom på försäljningspriserna. Exempelvis ökade priserna från amerikanska stålverk med hela 14 % i årstakt i mars.

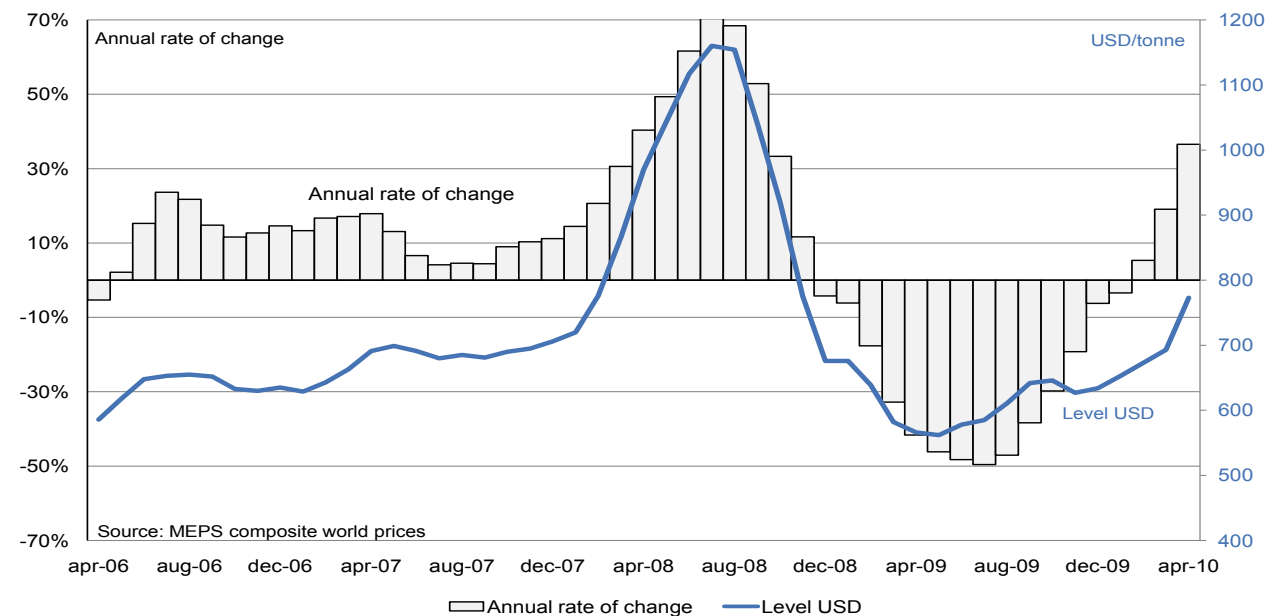
Råvarupriser

Prisuppgången på metaller det senaste året är knappast förvånande i då produktionsnivån stigit för teknikföretag globalt. Från tabellen nedan ser vi att teknikföretag är en av de största användarna av metaller. Övriga är främst byggindustri samt kemisk industri. Kina seglade om Tyskland, Japan och USA som världens största tillverkare av personbilar i fjol. Kvaliteten och arbetskraftskostnader är här inte desamma, men inte heller prisnivån. Metall- och stålnehållet i ett motorfordon skiljer sig dock inte speciellt mycket. Kina, har med sin exceptionella tillväxt i metallförbrukande industrier, bidragit till en kraftig prisuppgång på

många metaller. Därutöver har produktionsnivån i teknikföretag stigit de senaste kvartalen i EU, Japan och USA.

Senaste veckornas prisfall på många metaller till följd av ytterligare finansoro är tillfällig. Då vi räknar med att återhämtningen fortsätter för teknikföretag globalt de närmaste 18 månaderna förblir efterfrågan på metaller hög. I kombination med en fortsatt hög tillväxt i Kina talar en hel del för att prisnivån på metaller återigen når den nivå vi såg i mitten av april i år.

Global steel prices

Stålpriser upp

I stålindustrin inom EU är den tidigare lagerneddragningen i stort sett avslutad. Samtidigt pressas stålverken av stigande insatsvarupriser som, precis om under 2008, förväntas föras över på stålanvändare. Stålprierna har sedan ett år ökat successivt men låg trots detta omkring 35 % lägre under första kvartalet i år jämfört med toppnoterarna sommaren 2008. En trivial, men möjligen användbar, tumregel är att stålpriser ökar dubbelt så mycket som den globala tillväxttakten för teknikföretag. Då vi räknar med att produktionsvolymen för teknikföretag ökar med 18 % i år skulle det alltså kunna innebära en prisökning på storleksordningen 35 % i USD för MEPS globala stålpris i genomsnitt under 2010. Vi räknar därför med att MEPS globala prisnivå kan närma sig 900 USD per ton under sista kvartalet i år. Snittpriset skulle då bli drygt 800 USD per ton i år mot 600 i fjol. Skulle teknikföretag globalt inte kompensera sig via ökad produktivitet eller höjda priser pressas naturligtvis vinstmarginaler.

Global metallanvändning		Andel av total förbrukning
Cu	Teknikföretag	72 %
Al	Teknikföretag	64 %
Zn	Teknikföretag/stålindustri	88 %
Pb	Teknikföretag	84 %
Ni	Teknikföretag/stålindustri	95 %

KÄLLA: LME, 2007 BEARBETNING TEKNIKFÖRETAGEN

Teknikföretag internationellt

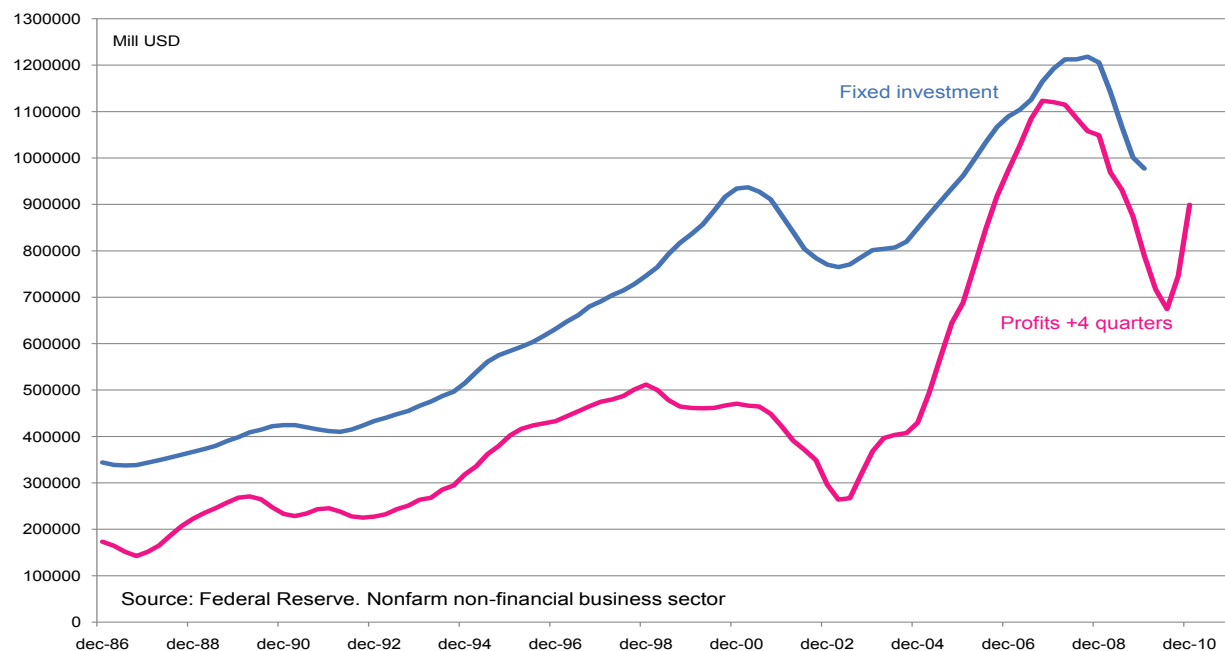
Den internationella finansiella krisen har inneburit att efterfrågan på investeringsvaror har minskat i stor omfattning. I fjol bedömer vi att marknadsvärdet för investeringsvaror globalt minskade med 2000 Mdr USD motsvarande ett volymfall på 16 %. Inom USA och EU blev tillbakagången omfattande medan investerings-tillväxten fortsatte i Kina och i Indien om än i lite lägre takt än tidigare.

Nedång 2 000 Mdr USD i fjol

– ökar med 1 400 Mdr USD i år

Bortsett från ett utbrett lågt kapacitetsutnyttjande och minskad bankutlåning (gäller ej Kina) finns positiva faktorer som talar för ett bättre investeringsklimat framöver, exempelvis låga kapitalkostnader och att vinsterna i näringslivet börjar förbättras. Sambandet mellan vinster och kapitalbildning är historiskt starkt, dock med viss fördröjning. I såväl USA som inom EMU har investeringar i näringslivet släpat efter i förhållande till vinster med bortemot 4 kvartal. Detta gör att investeringsefterfrågan

Profits and fixed investment. US business sector

kan komma igång under andra halvåret 2010. Kina visar fortfarande ännu ingen substantiell inbromsning vad gäller kapitalbildning även om myndigheterna försöker bromsa. I år förväntas det globala värdet av investeringsvaror nå 13 800 Mdr USD mot 12 400 i fjol och 14 400 år 2008.

Den globala investeringskartan har kraftfullt ritats som det senaste decenniet. Emerging Asia inklusive Kina står för en allt större del av efterfrågan av byggnader och maskiner medan USA, Japan och Europa sammantaget minskat sin andel. Detta har påverkat Sverige som nation negativt då 70 % av vår maskinexport går just till EU och USA. De största svenska multinationella maskinföretagen påverkas förstås inte så mycket då man har lokala och ett ökat antal produktionsanläggningar på dessa snabbväxande marknader.

Andel av världens bruttoinvesteringar

Totalt värde 2009: 94 000 Mdr SEK		2009	1998
Asien inkl. Kina exkl. Japan		25 %	9 %
USA		17 %	26,5 %
EU		24,5 %	28 %
Japan		8,5 %	15 %
Övriga världen		27,5 %	21 %

KÄLLA: IMF

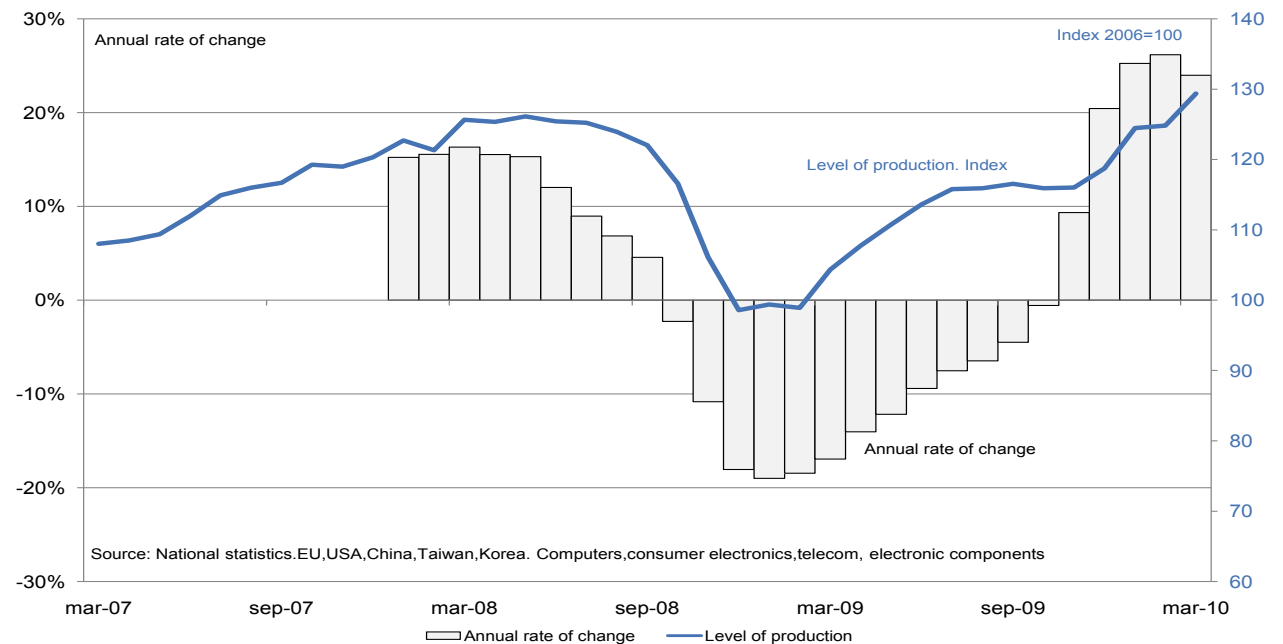
Bland övriga branscher kan konstateras att den internationella finanskrisen även påverkade ICT företagen. Såväl mobiltelefon- som PC-försäljning globalt minskade i fjol. En omfattande nedgång visade marknaderna i såväl EU, USA, Japan, Taiwan som Korea. ICT- industrin i Kina hade däremot ingen tillbakagång utan endast en begränsad inbromsning. Finanskrisen medförde en kraftig global lageruppbyggnad vid årsskiftet 2008/2009, följt av produktionsminskning och reducering av färdiglager. Denna lageranpassning är nu avslutad. Siffrorna för första kvartalet visar att

branschen redan kommit igång på allvar. I såväl Taiwan som i Korea är produktionen av ICT-utrustning redan tillbaka på samma nivå som före finanskrisen.

ICT snabbt upp

Vi räknar med att uppgången i ICT-industrin globalt blir omfattande i år. Under första kvartalet i år ökade leveranserna av PC-utrustning med hela 27 % jämfört med första kvartalet i fjol. Vi förväntar oss att produktionstillväxten i Kina, Taiwan och Korea ökar vardera med 25 % i volym i år. Även i östra Europa, som är bas för

Volume of production. ICT industry

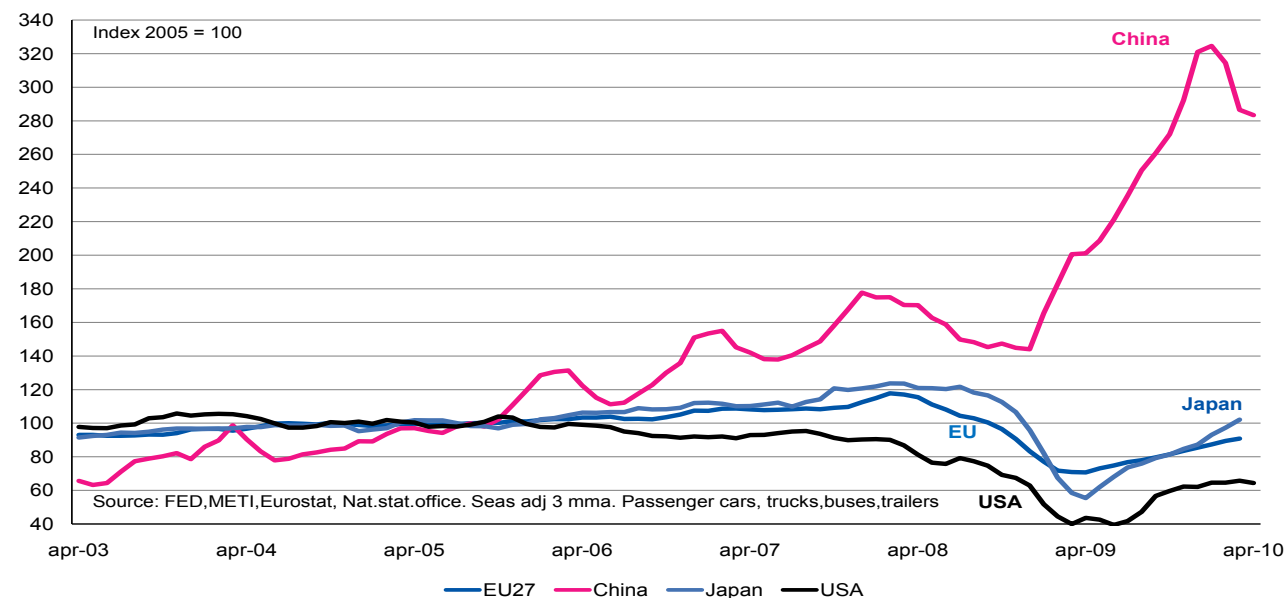

Europas konsumentelektronik, ökar nu ICT-produktionen. I Polen sker det efter en mycket kort tillbakagång. Produktionsnivån är här nu den högsta någonsin under första kvartalet i år. Även i Tjeckien har en återhämtning inletts i ICT-Industrin.

Motorfordon är den bransch som påverkats mest negativt av lågkonjunkturen. Med Kina som i stort sett enda undantag minskade produktionen i en hög omfattning. I exempelvis USA var produktionsnivån under det första kvartalet i fjol den lägsta sedan 1983. Successivt drogs dock produktionsnivån upp i såväl EU och Japan som i USA under loppet av 2009. Skrotningspremier eller andra stimulansåtgärder höll visserligen tillfälligt uppe personbils efterfrågan på flera marknader, åtgärder som ger negativa bakslag i år, särskilt i Tyskland. Tyskland tillbakagång i år innebar att försäljningstakten gick i mars i år ned till 13,2 miljoner personbilar i Västeuropa jämfört med 13,7 miljoner i fjol. I USA och Kina är det dock ett bättre momentum.

Tunga lastvagnar hade ett minst lika besvärligt år i fjol. I Europa har ännu inte försäljningen ökat utan minskade även under första kvartalet i år. Här förväntar vi oss dock att efterfrågan tilltar, vilket en förbättrad ordergång vittnar om.

Volume of production. Motor cars. USA, Japan, EU27 and China

Personbilsproduktion enheter

Per år	EU27	varav Tyskland	USA	Kina	Japan
2000	16 176 200	5 161 900	11 166 100	604 700	8 359 000
2008	15 954 700	5 532 000	8 418 000	5 310 900	9 928 200
2009	13 944 000	4 964 500	5 564 000	7 617 900	6 862 200
Per kvartal	EU27	varav Tyskland	USA	Kina	Japan
2009 1:a kv.	2 952 900	1 043 700	1 106 000	1 352 400	1 366 400
2009 4:e kv.	3 984 300	1 353 500	1 751 000	2 359 700	2 153 000
2010 1:a kv.	3 950 000	1 382 600	1 838 500	2 374 000	2 160 000

KÄLLA: VDA, BEA, JD POWER, JAMA, CAAM

Ökar 15 till 30 % i år

Mellan första kvartalet i år och fjärde kvartalet i fjol har den höga ökningstakten i motorfordonsindustrin stannat av i en del länder. Exempelvis visar produktionsnivån i personbilsindustrin bara en måttlig ökning jämfört med fjärde kvartalet i fjol. Jämfört med första kvartalet i fjol är dock tillväxten mycket hög.

Med hjälp av stark export räknar vi med att produktionsvolymen för motorfordon totalt i EU ökar med 15 % i år men med omkring 25 % i USA och 30 % i Kina. Tillväxten i USA startar dock från den lägsta genomsnittliga nivån sedan 1996.

USA: Nu går det uppåt

Efter ett BNP-fall på 2,4 % i fjol är läget nu ljusare i den amerikanska ekonomin. Under första kvartalet ökade tillväxten med 0,8 % jämfört med fjärde kvartalet i fjol, och med 2,5 % jämfört med första kvartalet i fjol. I år bedöms tillväxten i ekonomin nå 3 %.

Rekordlåga räntor, en mer flexibel arbetsmarknad än i EU, begränsad inflation och en jämförelsevis stark produktivitetsökning har skapat förutsättningar för fortsatt återhämtning. I takt med att arbetsmarknaden förbättras, vinsterna kommer igång och med en bankutlåning till näringslivet som inte blir fullt lika restriktiv bedöms tillväxten kunna tillta ytterligare under 2011. Samtidigt har såväl det löpande federala budgetunderskottet och den

Internationell översikt

	Årlig procentuell förändring	BNP volym		Fasta investeringar volym hela ekonomin		Produktionsvolym teknikföretag	
		2009	2010	2009	2010	2009	2010
USA		-2,4	+3,0	-18,3	+2,0	-15,0	+10,0
EMU		-4,0	+1,5	-10,9	+1,0	-23,0	+5,0
Tyskland		-5,0	+2,0	-12,3	+4,0	-23,0	+8,0
UK		-4,9	+1,0	-16,2	-4,0	-16,0	+4,0
Norge		-1,5	+2,0	-7,9	0	-2,0	-3,0
Danmark		-4,9	+1,5	-12,0	-2,0	-22,0	-2,0
Finland		-7,8	+1,5	-10,0	-2,0	-31,0	0
Kina*		+8,0	+10,0	+28,0	+25,0	+12,5	+25,0
Japan		-5,2	+2,0	-14,2	+1,0	-29,0	+25,0
Sverige		-5,2	+2,0	-16,1	+3,0	-29,0	+5,0

* investeringar hela ekonomin löpande priser

ackumulerade statskulden ökat till höga nivåer. En hård saneringspolitik i dag skulle ge en rejäl skjuts uppåt för ekonomin. Erfarenheten visar att hushållen i normalfallet då drar ner på sitt trygghetssparande, förväntar sig lägre skatter i framtiden och därmed ökar sin konsumtion relativt omgående. Tveksamt dock om administrationen verkligen mäktar med att sanera finanserna i ett kortare perspektiv. Balans i finanserna har inte varit "prio" nummer ett i USA. De senaste 40 åren har federala budgeten bara visat överskott under IT-hysterin 1998-2001.

15 ner och 10 upp

Återhämtningen har kommit igång för teknikföretag i USA. Produktionen föll i fjol med 15 % men under första kvartalet i år låg produktionsnivån 4 % högre än ett år tidigare, och 3,5 % högre jämfört med fjärde kvartalet i fjol. Orderläget för teknikföretag har förbättrats påtagligt och orderingången växer i betydligt högre takt än produktionen för närvarande. Uppgången omfattar samtliga delbranscher samt gett positiv spin-off för underleverantörer i exempelvis metallvaruindustrin.

Exporten har för teknikföretag tilltagit de senaste månaderna och ger ett välbehövligt

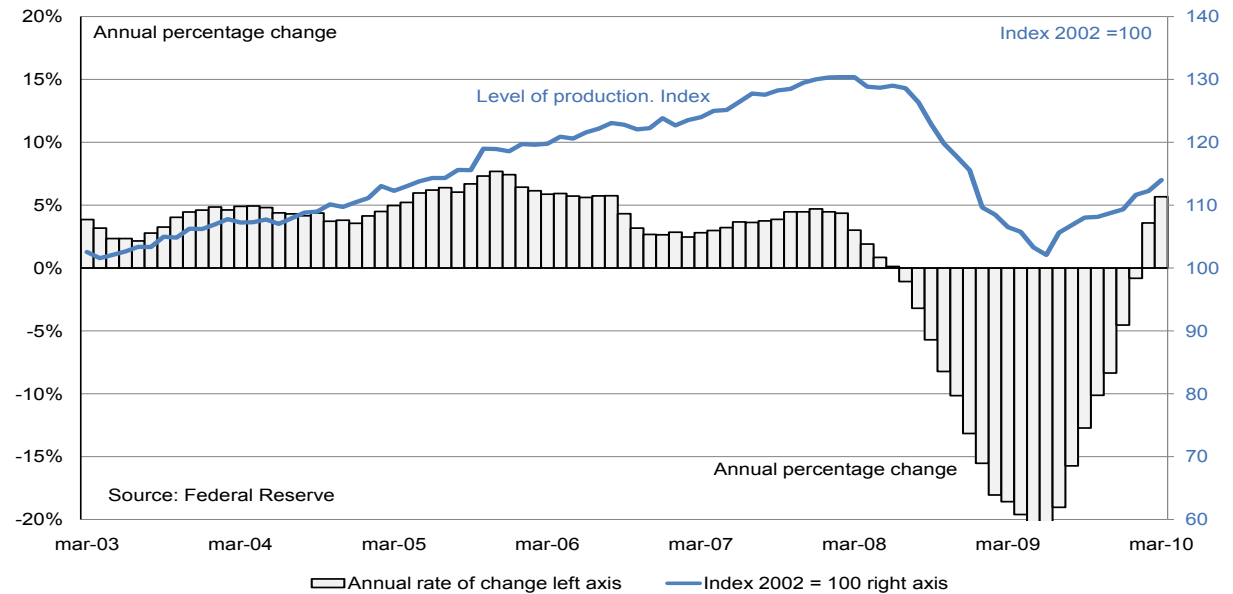
stöd. Importen av teknikvaror visar ännu högre tillväxt än exporten. Särskilt gäller det IT-produkter och motorfordon, vilket återspeglar i en högre försäljning av dessa varor i den amerikanska ekonomin. Importökningen av teknik är också en indikator på att konsumenternas förtroende återvänt.

Totalt bedöms produktionsvolymen för teknikföretag öka med 10 % i år. Särskilt omfattande blir tillväxten i bilindustrin eller med 25 % följt av ICT.

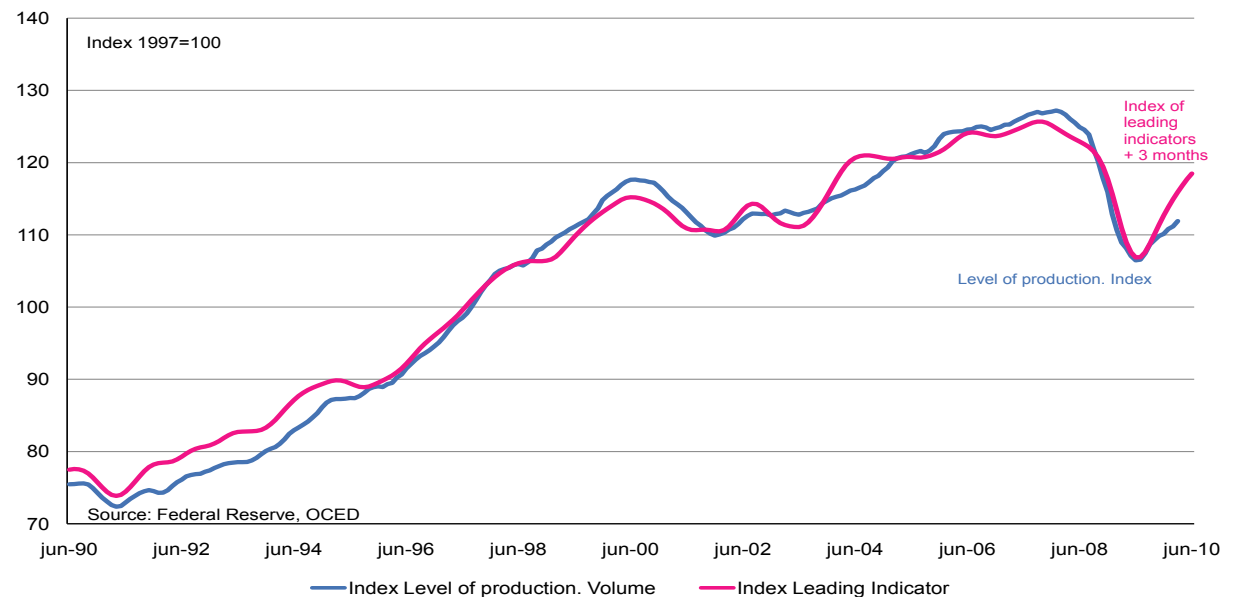
Maskinindustrin släpar efter något till följd av att efterfrågan på investeringsvaror ännu inte kommit igång på allvar. Efter ett par kvartal av nedgång har maskin- och utrustningsinvesteringar ökat under första kvartalet och här med en koncentration till IT-investeringar. Övrig maskinutrustning och industrimaskiner växer ännu inte. Vi förväntar oss dock att efterfrågan på industriutrustning ökar det närmaste året i takt med att industrins kapacitetsutnyttjande fortsätter att stiga. Totalt räknar vi med att maskinproduktionen i USA ökar med 5 % i år.

Skulle produktionen för teknikföretag totalt utvecklas enligt våra kalkyler når teknikföretag en produktivitetstillväxt på storleksordningen 12 % i år, något som i så fall bidrar till starkt lönsamhet och i förlängningen även till ökade investeringar.

Volume of production. Engineering industry USA

Volume of production. US Manufacturing and the US leading indicator

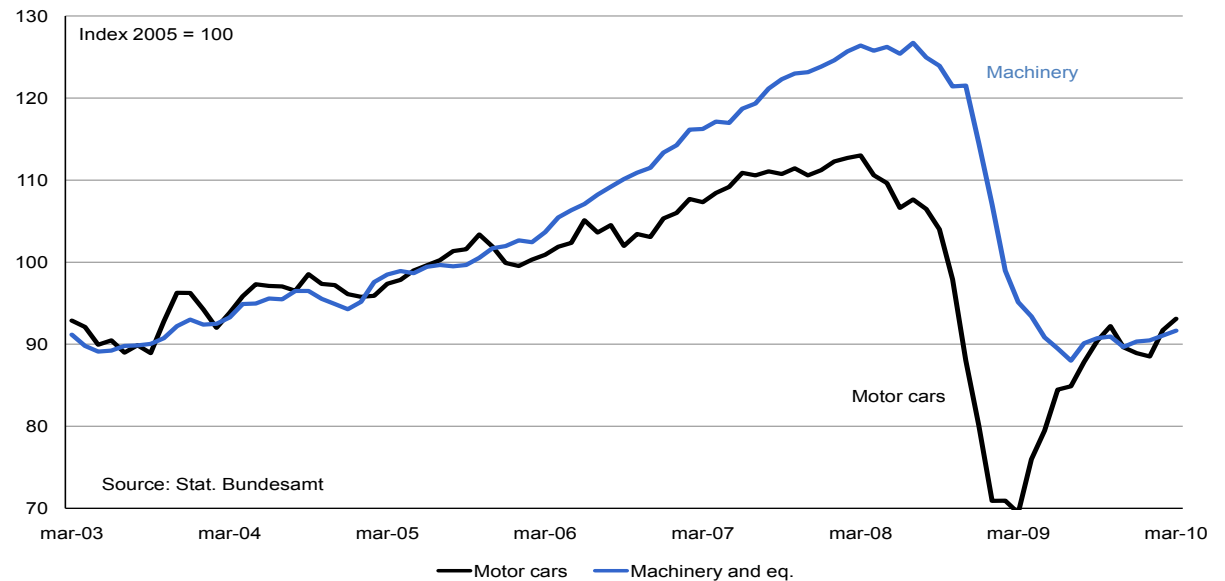
Tyskland: Förväntningar om bättre tider

Framtidsförväntningar enligt den s.k. IFO-indikatorn har stärkts påtagligt sedan i fjol somras. Företagens egna bedömningar om det nuvarande konjunkturläget har också stärkts. Däremot saknas ett mer markant lyft vad gäller produktion och BNP. Visserligen steg industriproduktionen månad för månad mellan april och september i fjol, men föll sedan tillbaka t.o.m. februari i år för att först kvickna till något i mars i år. En förklaring är att produktionen tillfälligt drogs upp i bilindustrin.

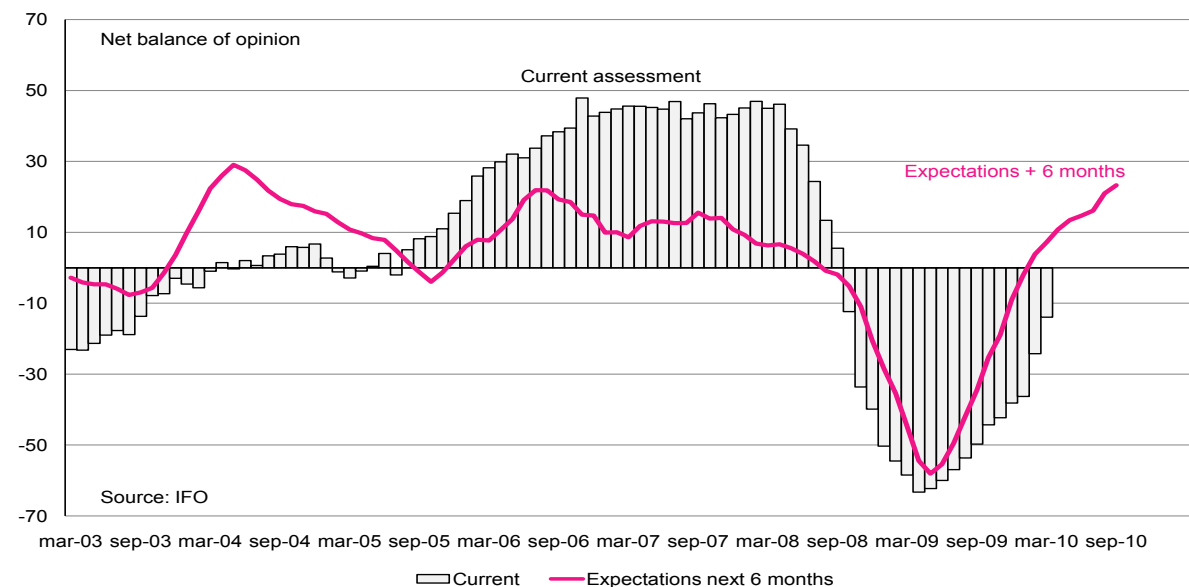
Bilindustrin har nu en starkare efterfrågan från export, medan personbilsregistreringar i Tyskland faller kraftigt, eller 25 % för de första fyra månaderna i år. Den svaga hemmaefterfrågan för tysk bilindustri återspeglas också i en orderingång som under första kvartalet i år ligger kvar på samma låga nivå som ett år tidigare.

Positivt är att maskinindustrin kvicknat till. Tack vare att tysk exportindustri möter en bättre efterfrågan har också efterfrågan på inhemskt producerad maskinutrustning ökat och orderingången till maskinindustrin från hemmamarknaden har stigit alltsedan andra kvartalet i fjol. Man bör förstås komma ihåg att ökningen sker från en mycket låg nivå. Orderingången i tysk maskinindustri från hemmamarknaden minskade i genomsnitt med 40 % 2009.

Level of production. Machinery and motor car industry in Germany

IFO Business climate survey. Engineering industry Germany

Exporten leder uppgången

I fjol backade BNP med 5 %. Tyskland har som så många andra länder en begränsad inflations-takt, låg räntenivå och ökad export till bl.a. Asien. Därmed förväntas BNP-tillväxten i år öka med 2 %.

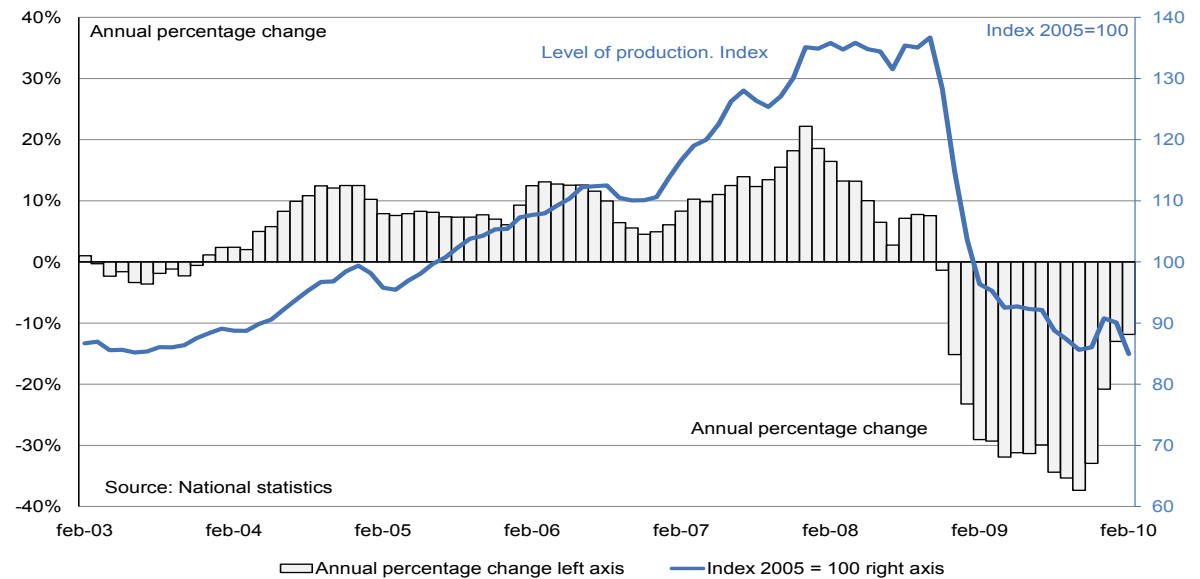
Under första kvartalet i år låg produktionsnivån för teknikföretag i Tyskland drygt 6 % högre än under motsvarande period i fjol. Jämfört med fjärde kvartalet i fjol är dock ökningen mindre markant, eller med drygt en procent.

Vi räknar med att produktionsvolymen för teknikföretag sammantaget ökar med omkring 8 % år som en konsekvens av bl.a. ökad export. Bilindustrin expanderar i högre takt än så, eller med 15 %. Produktionsnivån ökar successivt för maskinindustrin, men ökar bara med begränsade 2 % beräknat för helåret. Även här är det exportefterfrågan som bidrar mest vilket redan syns i en mycket omfattande ökning i exportorder. ICT-industrin förväntas gå bättre än i fjol, men i stort sett bara för komponenter. Teleprodukter har strukturella problem vilket återspeglas i att produktionsvolymen i Tyskland här minskat med 60 % sedan 2006.

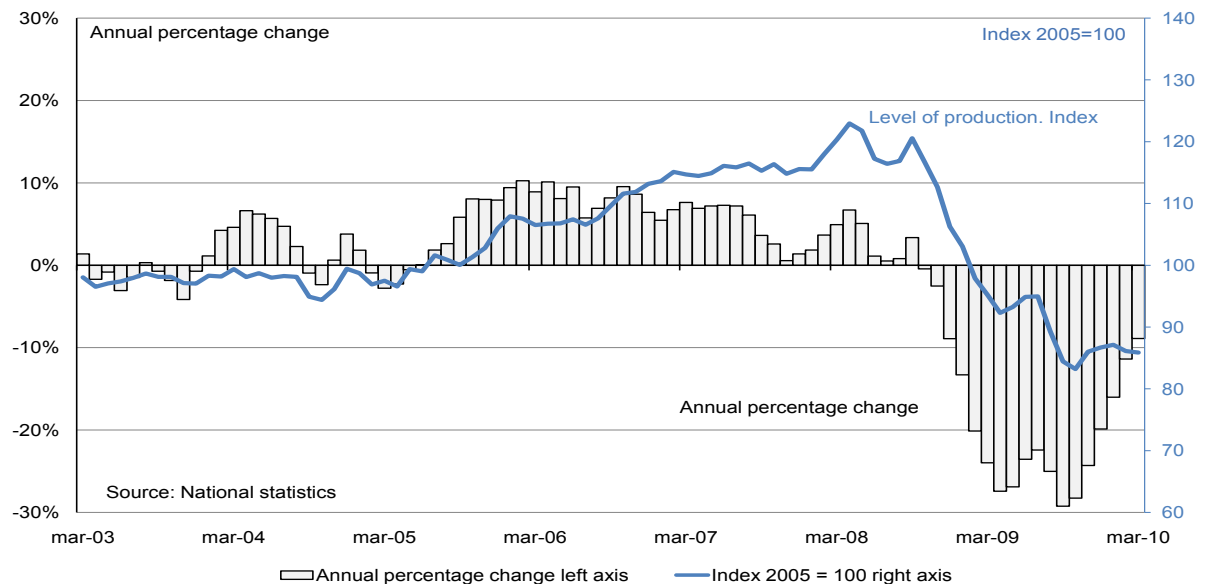
Skandinavien

I Finland minskade BNP med hela 7,8 % i fjol, vilket var den största nedgången sedan första världskriget. Exporten backade kraftigt då teleexporten halverades i värde. Produktionen i de viktiga skogs- och elektronikindustrin gick

Volume of production. Engineering industry Finland

Volume of production. Engineering industry Denmark

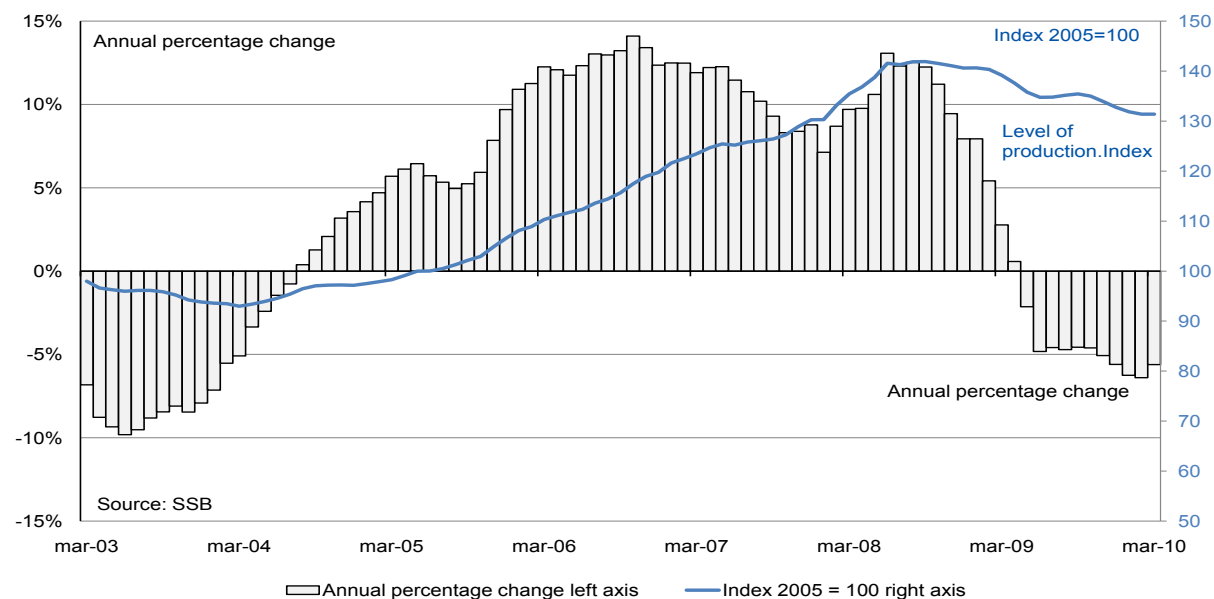
tillbaka med 21 % respektive 35 %. Därutöver sjönk bygg- och maskininvesteringarna i Finland med 13 % respektive 14 %.

Produktionsnivån i teknikföretag har ännu inte vänt upp. Under första kvartalet i år var produktionsnivån preliminärt 10 % lägre än ett år tidigare och 4 % lägre än under fjärde kvartalet i fjol. Resultaten från barometerundersökningar visar bara en marginell förbättring under första kvartalet i år. Den finska motsvarigheten till Teknikföretagen (Teknologioteollisuus) räknar med att produktionsvolymen för teknikföretag i bästa fall blir oförändrad i år och detta efter en tillbakagång med 30 % i fjol. BNP indikatorn visar också att återhämtningen i den finska ekonomin går långsamt. Andra konjunkturindikatorer visa att ekonomin trots allt rör sig åt rätt håll. Exempelvis har hushållens konfidensindikator förbättrats samtidigt som ledande indikatorer talar för att produktionsnivån i industrin kommer att öka det närmaste halvåret. Då 70 % av exporten går till EU, ett område som förväntas växa i låg takt, blir återhämtningen antagligen fortsatt begränsad för finsk ekonomi. Prognosen enligt konsensus visar på en förväntad BNP-tillväxt på endast drygt en procent i år.

Långsam återhämtning

Danmark har också haft en stor tillbakagång och BNP minskade med 4,9 % i fjol. Export, hushållens konsumtion och investeringar gick

Volume of production. Engineering industry Norway

tillbaka i stor omfattning. Trots fallande huspriser och högre arbetslöshet har dock konsumentförtroendet återhämtat sig. Sparandet är högt i danska hushåll och en del av detta förväntas kunna gå till en ökad konsumtion framöver. BNP väntas dock enligt konsensus visa en begränsad tillväxt på en dryg procentenhet i år.

Tilltar under året men minus i genomsnitt

I takt med att läget i världsekonomin nu är i bättre skick än i fjol kommer exportindustrin (exporten är ca 50 % av BNP) i Danmark att komma igång. Siffrorna från Danmarks Statistik

har visat ett lite bättre utfall för teknikföretag under den senaste tiden. Omkring en tredjedel av teknikföretag bedömer orderstocken som liten i april mot exempelvis 75 % i januari i fjol. Maskinföretagen släpar efter något och här bedömer hälften av företagen fortfarande orderstocken som liten. Under första kvartalet i år var produktionsnivån för teknikföretag sammanlagt 10 % lägre än i fjol.

Vi räknar med att produktionen för teknikföretag i Danmark tilltar under loppet av året men att det ändå blir ett minus med i genomsnitt 2 % i år till följd av det svaga första kvartalet.

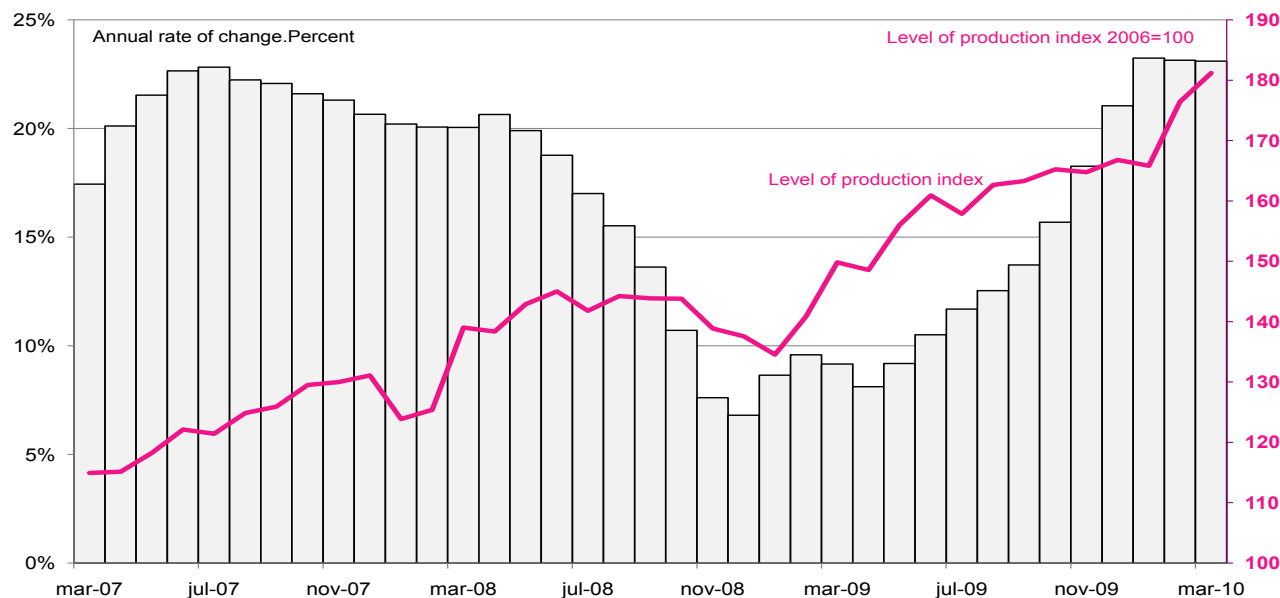
Produktionen av teknik minskar

Den norska ekonomin har klarat sig lindrigt undan lågkonjunkturen. Ett skäl är naturligtvis tillgången till en expansiv oljesektor. För den internationellt konkurrensutsatta industrin blev det däremot en tillbakagång, om än begränsad än i många andra länder. Produktionsfallet för teknikföretag stannade på 2 % i fjol. Hemmaefterfrågan hjälpte till att begränsa nedgången.

Hushållens konfidensindikator har stärkts betydligt det senaste halvåret, vilket talar för en bättre tillväxt i år, inte minst ökar bilförsäljningen rejält men från låg nivå. Investeringar i oljesektorn ökade kraftigt i fjol men bedöms ligga kvar på fjolårets nivå i år, givet att oljefältet Gudrun blir godkänt i sommar. Industrins egna investeringsplaner är dämpade för 2010 och en minskning med 3 Mdr NOK förväntas. Då hushållen förväntas öppna plånboken i år bedöms BNP ändå växa med 2 % i år efter nedgången med 1,5 % i fjol. Då centralbanken är oroad över den framtida inflationsutvecklingen har styrräntan höjts tre gånger sedan i oktober i fjol och senast till 2 % i början av maj.

Exporten av varor är främst koncentrerad till Tyskland, Sverige, Danmark, USA och Kina. Tillväxten är hög i Kina och tilltar något på övriga marknader vilket bidrar till en bättre export för teknikföretag i år. Den starka norska kronan håller dock tillbaka något. Mot bakgrund av begränsade investeringsplaner förvän-

Volume of production. Engineering industry China

Source: National Statistics, calculations Teknikforetagen

tas inte efterfrågan från hemmarknaden öka. Norska teknikföretag var därutöver pessimistiska i konjunkturbarometern för första kvartalet och produktionen förväntades inte visa någon substantiell expansion framöver. Produktionsnivån för teknikföretag första kvartalet i år var 6 % lägre än i fjol och förväntas minska med omkring 3 % i år.

Kina

Det är med viss oro vi tittar på banksystemets utlåningstakt i Kina. Tidigare har kreditillväxten vuxit i ungefär samma takt som för nominell BNP. I dagsläget är tillväxten i utlåning mer än dubbelt så hög. I februari och mars fanns dock glädjande nog en antydning att utlåningstakten kan vara på väg att bromsa in. Det är av stor vikt att myndigheterna lyckas bromsa en fortsatt kreditexpansion. Som bekant föregås en skuldcris av vidlyftig bankutlåning. Höjda kassakvoter i statsägda banker är en åtgärd som steg för steg vidtagits.

Kinas export minskade i fjol och den inhemska efterfrågan tog över. Framför allt stimulerades bilförsäljningen med olika åtgärder och därmed också bilproduktionen. Den höga expansionen har här fortsatt under första kvartalet i år och bilförsäljningen stimuleras fortfarande till viss del. Industriproduktionen steg med 18 % i årstakt i mars och bilproduktionen med nära nog 50 %. Landet skruvade ihop ”all-time high” eller 1 748 000 personbilar, lastbilar och bussar enbart under denna månad. Utöver detta växer ICT-sektorn kraftigt, ökningen var drygt 25 % i volym under första kvartalet.

Investeringsstakten i maskiner och utrustning visar inte heller någon märkbar tendens at däm-

pas, ökningen var 26 % första kvartalet. Mycket talar för att den höga investeringstillväxten fortsätter. Exempelvis satsar enbart biltillverkaren VW 60 Mdr SEK de närmaste två åren på nya produktionsanläggningar och lansering av nya bilmodeller i Kina.

Fartblind tillväxt + 25 %

BNP-tillväxten i Kina dämpades bara tillfälligt under första kvartalet i fjol för att sedan återigen accelerera. Under första kvartalet i år växte Kinas ekonomi med 11,9 %. Index över ledande indikatorer visar dock att första kvartalets tillväxttakt kan avta något under resten av året. Vi räknar ändå med att tillväxten ligger kvar på en

hög nivå och att BNP ökar med omkring 10 % i år.

Exporten tilltar nu också efter nedgången i fjol och ökar här på de viktigaste exportmarknaderna Japan, Korea, USA och EU. Då exporten av bilar ännu så länge är begränsad är det i stället ICT, insatsvaror och enklare konsumtionsvaror som främst bidrar till exporttillväxten i år. Volymexpansionen för teknikföretag blir hög år och vi förväntar oss en tillväxt på storleksordningen 25 % vilket i så fall är en fördubbling jämfört med i fjol. Med alla tvåsiffriga tillväxttal vi redovisat ovan behövs nedkylning. Den offentliga budgeten borde nog stramas åt i denna näst intill fartblinda tillväxtekonomi.

Aktuellt från Teknikföretagen

Teknikföretagens Konjunkturprognos

ISSN 1403-9559

Utges i maj och november.

Teknikföretagen

Box 5510

114 85 Stockholm

Telefon 08-782 08 00

Fax 08-782 09 00

www.teknikforetagen.se

Anders Rune

Telefon 08-782 08 36,

anders.rune@teknikforetagen.se

Bengt Lindqvist

Telefon 08-782 08 34,

bengt.lindqvist@teknikforetagen.se

Beställning av tryckt exemplar:

www.teknikforetagen.se

Teknikföretagen